

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 5 від 04.06.2020 р.)

Рецензенти:

Захар О.Г., заступник директора з науково-педагогічної роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Чернікова Л.А., проректор з навчально-методичної роботи, доцент кафедри інформатичної та технологічної освіти Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений працівник освіти України.

Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи.
Д48 Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Воротникова І.П., Чайковська Н.В. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.

У посібнику представлено досвід організації та впровадження дистанційного навчання на рівні Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районних управлінь та методичних центрів, закладів загальної середньої освіти м. Києва. Висвітлено нормативно-правове забезпечення дистанційного навчання та шляхи його подальшого розвитку, подано методичні рекомендації до впровадження дистанційного навчання в дошкільній, середній освіті. Представлено результати соціологічного дослідження вивчення стану дистанційного навчання у місті Київ. Визначено цифрові інструменти для забезпечення дистанційного та змішаного навчання та створення електронних освітніх ресурсів, надано поради учням, вчителям, батькам.

Для вчителів, керівників закладів освіти, учнів, батьків, методистів та обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти.

УДК 37.018.43:004

- © Департамент освіти і науки виконавчого органу
Київської міської ради (Київської міської державної
адміністрації), 2020
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020
© Воротникова І.П., Чайковська Н.В., упорядкування, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	9
Аналіз ситуації	9
РОЗДІЛ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА З ПИТАНЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	13
1.1. Нормативно-правове регулювання дистанційного навчання в умовах карантину	13
1.2. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації дистанційного навчання	17
Санітарно-епідеміологічні вимоги відповідно до положень «Концепції діяльності з надання освітньої послуги у сфері загальної середньої освіти»	18
1.3. Пропозиції щодо оновлення нормативно-правової бази з питань дистанційного навчання	24
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ. ПЕРШІ КРОКИ	29
2.1. Роль і взаємодія організаторів дистанційного навчання	29
2.2. Загальні рекомендації до дій адміністрації закладу освіти щодо організації дистанційного навчання	32
Застосування чинного законодавства з організації дистанційного навчання	33
РОЗДІЛ 3. МОДЕЛІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	38
Вибір моделі дистанційного навчання закладом освіти	38
3.1. З досвіду роботи директорів закладів загальної середньої освіти з організації дистанційного навчання	43
Покрокові управлінські дії керівника закладу з організації дистанційного навчання	43
Управління ліцеєм в умовах дистанційного навчання	46

*Ірина Воротникова,
завідувач кафедри природничо-
математичної освіти і технологій
ІПО Київського університету
імені Бориса Грінченка,
Вадим Гавронський,
старший викладач кафедри природничо-
математичної освіти і технологій
ІПО Київського університету
імені Бориса Грінченка*

Підготовка вчителів до дистанційного навчання в умовах карантину

Для підготовки вчителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій та реалізації дистанційного навчання в Інституті післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка протягом останніх 5 років створено більше ніж 50 модулів, укладено каталог електронних освітніх ресурсів для учнів та вчителів urok.ippo.kubg.edu.ua. Вчителям, які не мають можливості організувати дистанційне навчання самостійно, запропоновано надіслати уроки, матеріали, посилання для розміщення на ресурсі інституту.

Для організації дистанційного навчання учнів у березні 2020 року проведено два вебіари для педагогів та керівників закладів освіти «Організація дистанційного навчання закладом освіти» та для учнів 5—11 класів проведено вебінар «Як навчатися дистанційно? Відкриті ресурси» (автор: кандидат педагогічних наук, доцент І. Воротникова), відеозаписи розміщено на порталі ІППО та Департаменту освіти і науки (<https://youtu.be/tMR5xddFZi4>, <https://youtu.be/MVqOBDgVOt4>). На сайті «Столичний центр відкритої освіти» розміщено відкриті електронні освітні ресурси для дистанційного навчання уч-

нів у розділі «Дистанційне навчання учнів», а для педагогів та учнів на сайті ІПО створено блог консультацій з впровадження дистанційного навчання.

Усі програми підвищення кваліфікації педагогів з березня 2020 р. здійснювалися за дистанційною формою навчання. Наприклад, кафедра природничо-математичної освіти і технологій на конференції «Дистанційне підвищення кваліфікації вчителів природничо-математичних дисциплін, технологій і предмета Захист Вітчизни» презентувала свої дистанційні модулі <https://qr.go.page.link/6bQjw>.

Цифрові ресурси й засоби для реалізації дистанційного навчання у дистанційних модулях ІПО

Всі дистанційні модулі розміщено на дистанційній платформі Інституту післядипломної педагогічної освіти <http://e-learning.ippo.kubg.edu.ua/>. Для того, щоб пройти модулі потрібно зареєструватись. Проходження модуля дає можливість отримати сертифікат про підвищення кваліфікації на 10 годин. Банк модулів постійно оновлюється. На малюнках є QR коди та посилання для доступу до дистанційного навчання за модулями.

Розглянемо деякі з них.

- Гавронський В.В. «Як провести контроль знань без витрат часу на перевірку» (<http://surl.li/dprf>). Онлайн-сервіси для проведення тестувань. Тайм менеджмент вчителя з програмами Plickers, ZipGrade, Mentimeter.
- Гавронський В.В. «Сучасні інтернет технології у створенні інформаційно-освітнього середовища вчителя» (<https://qr.go.page.link/2LjqP>). Методика використання інструментів для створення ІОС, особистого використання або ж для організації навчального процесу (Google Classroom, Edmodo).

- Гавронський В.В. «Створюємо власні відеоуроки» (Частини 1 та 2). (<https://qrqo.page.link/GZqio>) Основні етапи та інструменти для створення власних відеоуроків за допомогою програмного засобу Camtasia Studio. Захоплення зображень екрану монітора й створення на їх основі відеофайлів: відеоуроків, презентацій, демонстраційних слайдів для навчальних занять; редагування готових відео, заміни звукового супроводу, додавання субтитрів, ефектів виділення та анімації тощо.
- Рудик О.Б. «Створення презентацій у LibreOffice» (<https://qrqo.page.link/Nugcu>). Вивчення теоретичних і практичних аспектів методики застосування сучасних й ефективних інформаційних технологій: LibreOffice Impress, що входить до складу багатплатформного Libre Office.
- Рудик О.Б. «Мова розмітки гіпертексту HTML» (<https://qrqo.page.link/s6CsN>). Ознайомлення з мовою розмітки гіпертексту HTML у межах шкільної програми з інформатики на рівні, достатньому для самостійного створення сайтів.
- Якунін Я.Ю. «Створюємо електронний урок» (<https://qrqo.page.link/7mXSC>). У модулі розглядається технологія створення електронного уроку, яка буде цікавою для вчителів різних фахів.
- Воротникова І.П. «Контроль і оцінювання навчальної діяльності учнів в умовах дистанційного навчання» (<http://surl.li/dprg>). Вимоги до тестів. Складність та валідність тесту. Використання ІКТ для моніторингу, оцінювання навчальної діяльності учнів, онлайн-ресурси підготовки до ЗНО, аналіз можливостей онлайн-редакторів для створення тестів. Тестування за допомогою гаджетів та мобільних телефонів (Classtime, Google Forms, Testorium, Всеосвіта тощо).
- Воротникова І.П. «Створення інтерактивних освітніх e-ресурсів» (<https://qrqo.page.link/4a9EA>). Створення освіт-

- ніх електронних ресурсів, онлайн-ресурсів (вправа, інтерактивна презентація, вікторина, відео); основні інструменти для створення електронних освітніх ресурсів: дидактичні й методичні онлайн-матеріали (LearningApps, Padlet, PlayPosit, Mentimeter).
- Воротникова І.П. «Ресурси для розвитку цифрової компетентності вчителя» (<https://qrqo.page.link/qBKYJ>). Міжнародні стандарти ІКТ компетентності вчителів ЮНЕСКО, DigCompEdu, самооцінювання цифрової компетентності відповідно до міжнародних стандартів, побудова індивідуальної траєкторії розвитку ІКТ компетентності з використанням відкритих чи платних онлайн-ресурсів
 - Воротникова І.П. «Інформаційна політика щодо авторських прав і захисту інформації учасників освітнього процесу» (<https://qrqo.page.link/789c3>). Правила безпеки в Інтернет для учнів, запобігання комп'ютерної залежності; програмні засоби для організації батьківського контролю, захисту інформації, авторського права, знання законодавства України й світу щодо захисту авторських прав.
 - Воротникова І.П. «Використання динамічних моделей на уроках математики» (<https://qrqo.page.link/7D32Q>). Аналіз прикладів використання динамічних математичних моделей. Створення динамічних математичних моделей в середовищах Desmos та GeoGebra.
 - Гавронський В.В. «Комп'ютерні симуляції та методика їх використання під час навчання фізики» (<https://qrqo.page.link/pp1FR>). Комп'ютерні симуляції — це максимально наближена до реальності комп'ютерна імітація фізичних процесів. На прикладі комп'ютерних симуляцій порталу університету Колорадо (phet.colorado.edu) пропонуємо ознайомитись із методикою їх застосування під час вивчення фізики. Особливої актуальності вони набирають під час організації дистанційного навчання на карантині.

- Гавронський В.В. «Організація дослідницької діяльності учнів з фізики засобами Tracker» (<https://qr.go.page.link/i4ADy>). Tracker — безкоштовний інструмент, що надає змогу моделювати та аналізувати рух об'єктів на відео чи зображеннях. Модуль присвячено вивченню методики використання програмного засобу на уроках фізики.

До початку навчального року 2020—2021 планується оновити та створити модулі з використання автоматизованих систем управління навчанням та контентом, адміністрування навчального процесу (рис. 1).

Досвід використання дистанційних платформ закладами загальної середньої освіти показав нагальну потребу в їх використанні та в розвитку цифрової компетентності вчителів щодо використання цифрових ресурсів системно.

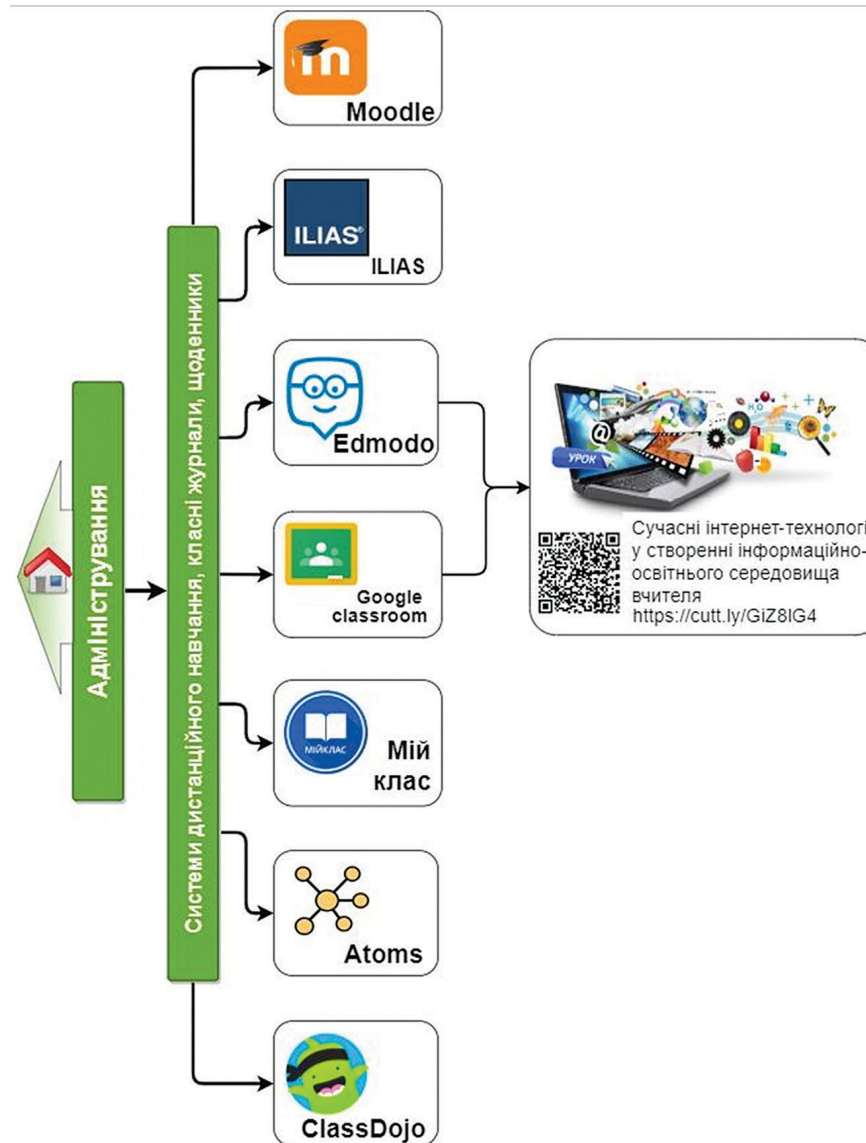

Рис. 1. Перелік модулів кафедри ПМОТ ІПО Університету Грінченка з використання систем підтримки дистанційного навчання

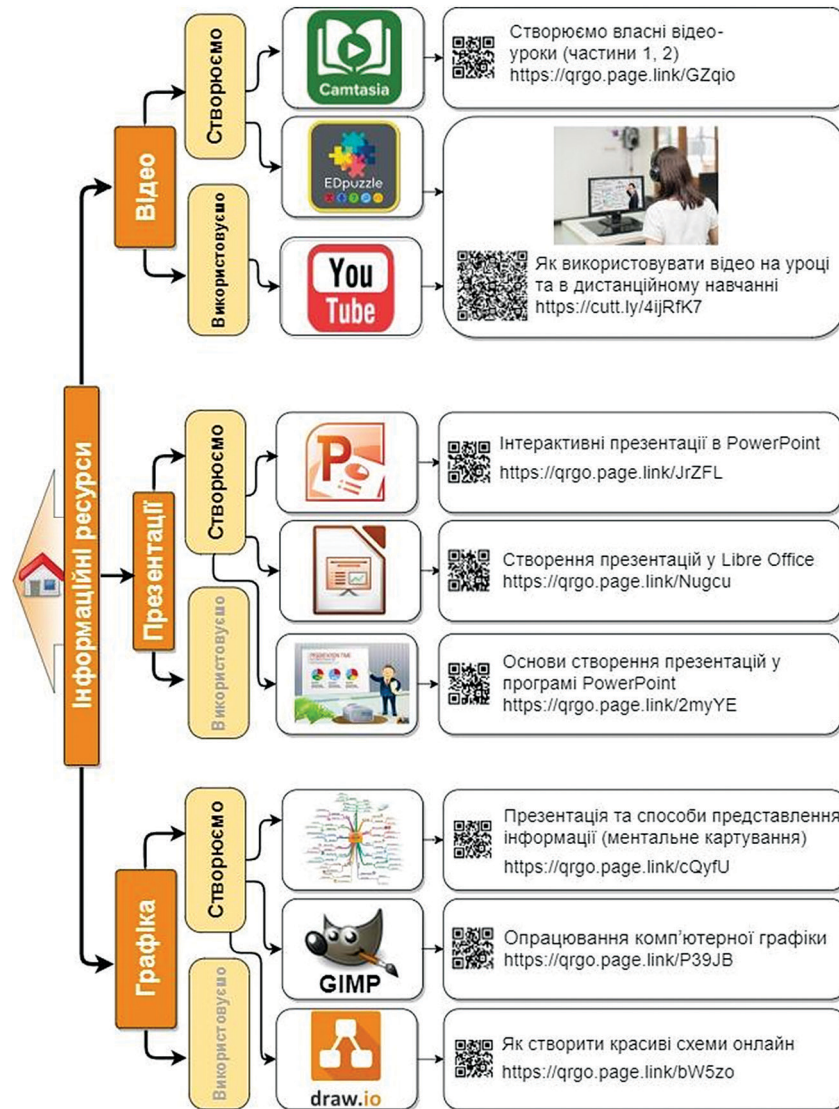

Рис.2. Перелік модулів кафедри ПМОТ ІПО Університету Грінченка з підготовки інтерактивного мультимедійного контенту

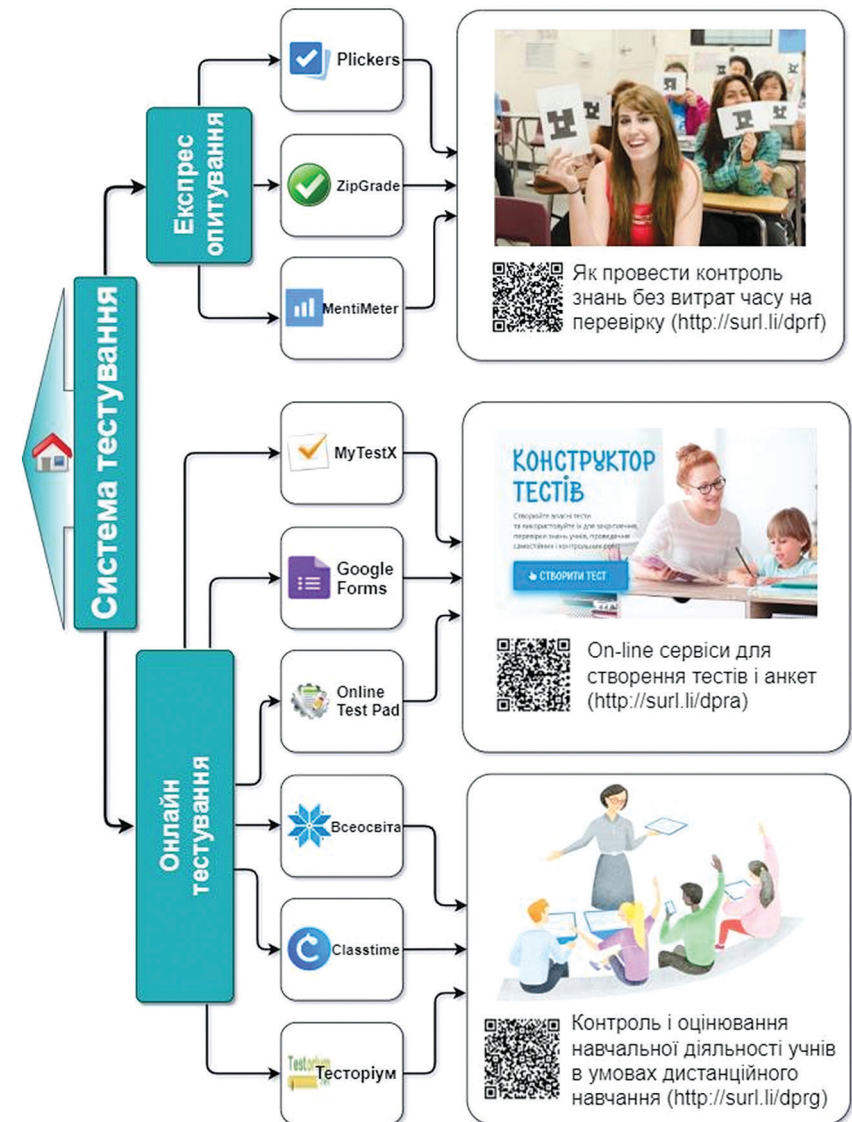

Рис.3. Перелік модулів кафедри ПМОТ ІПО Університету Грінченка з підготовки вчителів до контролю і оцінювання онлайн